

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 11 oktober 2022
(OR. en)

13077/22

AGRI 492
AGRIORG 98
WTO 179

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Rådet

Ärende: Handelsrelaterade jordbruksfrågor
– *Diskussion*

Inför mötet i rådet (jordbruk och fiske) den 17–18 oktober 2022 bifogas för delegationerna ett bakgrundsdokument till hjälp för dem i deras förberedelser inför diskussionen om den ovannämnda punkten.

Handelsrelaterade jordbruksfrågor

1. EU är en viktig aktör när det gäller handel med jordbruksprodukter och rådet (jordbruk och fiske) diskuterar regelbundet den nuvarande situationen, inbegripet läget i bilaterala och multilaterala handelsförhandlingar. Handel diskuterades senast som en övergripande fråga av jordbruksministrarna i januari 2022, och sedan dess har ministrarna också diskuterat mer specifika frågor som t.ex. rör WTO:s tolfte ministerkonferens, G20 och handeln med Ukraina. Denna not sammanfattar den senaste och relevanta utvecklingen och syftar till att bidra till förberedelserna inför ministrarnas diskussion.
2. Före kriget var **Ukraina en av världens största exportörer av många jordbruksprodukter**, däribland solrosolja (50 % av den globala exporten), majs och vete. 90 % av landets export av spannmål och oljeväxter gick genom hamnarna i Svarta havet. Rysslands aggression och blockaden av dessa hamnar gjorde exporten praktiskt taget omöjlig, och medförde en risk för att miljontals ton spannmål skulle gå till spillo, och även för att det skulle uppstå brist på lagringskapacitet för den följande skörden. Inrättandet av solidaritetskorridorer hade, tillsammans med FN:s spannmålsinitiativ för Svarta havet, i slutet av september gjort det möjligt för Ukraina att exportera mer än 18 miljoner ton spannmål, baljväxter, oljeväxter och bearbetade produkter. De två initiativen konkurrerar inte, utan kompletterar varandra, och solidaritetskorridorernas betydelse väntas öka i takt med en intensifierad bilateral handel och återuppbyggnaden av Ukraina. Världen följer nu noga ansträngningarna för att förnya Svartahavsinitiativet, som EU stöder fullt ut.

3. För att ytterligare **stödja Ukrainas ekonomi och ukrainska producenter** som drabbats av Rysslands aggression införde EU åtgärder som möjliggör en tillfällig fullständig liberalisering av handeln och ett tillfälligt upphävande av handelspolitiska skyddsåtgärder. Åtgärderna kommer att vara i kraft i ett år, till och med den 5 juni 2023, och ska stödja ukrainska jordbrukare och landets jordbruksbaserade livsmedelssektor när andra exportvägar är blockerade. Vissa medlemsstater har uttryckt oro över att den ökade importen av vissa produkter, särskilt fjäderfäkött och ägg, som blivit en följd av åtgärderna har en negativ inverkan på vissa EU-producenter. Importen från Ukraina har också ökat för varor som redan tidigare var tullfria men som landet inte längre kan exportera till andra länder på grund av handelsembargot och stängningen av hamnar i Svarta havet. Kommissionen har åtagit sig att nogra följa situationen och vid behov rapportera tillbaka till rådet i enlighet med bestämmelserna i förordning (EU) 2022/870.
4. De kumulativa effekterna och **konsekvenserna av frihandelsavtalen** har studerats, och det gemensamma forskningscentrumets uppdaterade studie, som inleddes 2016, om de kumulativa ekonomiska effekterna av pågående och kommande handelsförhandlingar på EU:s jordbrukssektor¹ lades fram för och diskuterades av jordbruksministrarna vid informella videokonferenser i januari och april 2021.
5. Denna fråga är nära kopplad till frågan om hur **EU påverkas av** frihandelsavtal mellan två tredjeländer med vilka EU har frihandelsavtal, såsom frihandelsavtalen mellan Storbritannien och Australien och Storbritannien och Nya Zeeland. Medlemsstaterna har sagt sig vara intresserade av hur dessa avtal kan påverka EU. På begäran under ett möte i särskilda jordbrukskommittén åtog sig kommissionen att undersöka om en djupare analys av konsekvenserna för EU av sådana avtal skulle kunna genomföras.

¹ [JRC Publications Repository - Cumulative economic impact of trade agreements on EU agriculture \(europa.eu\)](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/11111111-1111-1111-1111-111111111111)

6. Förhandlingarna om ett frihandelsavtal med **Nya Zeeland** avslutades den 30 juni 2022 och kommer att behöva ratificeras av rådet och godkännas av Europaparlamentet. Detta avtal skapar en global standard som inbegriper de åtaganden för hållbar utveckling som följer av Parisavtalet om klimatförändringar samt åtaganden för samarbete för att begränsa klimatförändringarna, hållbara livsmedelssystem och djurs välbefinnande. Det kommer inte bara att omfatta frågan om hållbarhet i handeln utan kommer också att utgöra en viktig referens för EU:s förbindelser med andra handelspartner.
7. Avtalet med **Mercosur** ingicks på politisk nivå 2019, och nu pågår den rättsliga översynen av texten. Förhandlingarna om ett moderniserat frihandelsavtal med **Mexiko** slutfördes redan i maj 2018, och förhandlingarna om ett frihandelsavtal med **Chile** slutfördes på teknisk nivå i oktober 2021. Som Ursula von der Leyen tillkännagav i sitt tal om tillståndet i unionen den 14 september 2022 kommer kommissionen att gå vidare med ingåendet och ratificeringen av dessa två frihandelsavtal.
8. När det gäller förhandlingarna om frihandelsavtal med **Indien** ägde den första omgången rum i New Delhi mellan den 27 juni och den 1 juli 2022, med parallella förhandlingar om investeringsskydd och geografiska beteckningar. Den andra omgången av förhandlingarna om ett frihandelsavtal mellan EU och Indien har just ägt rum.
9. Förhandlingarna med **Australien** har fått ny fart i och med valet av en ny regering och det globala politiska sammanhanget. Den 13:e omgången av förhandlingarna om ett frihandelsavtal mellan EU och Australien är planerad till oktober 2022.
10. **Handeln med Storbritannien** verkar för närvarande ha återgått till nivåerna före brexit när det gäller EU:s import från Storbritannien, medan EU:s export till Storbritannien ökade med 18 % under de första 6 månaderna 2022 jämfört med 2021 års nivåer.
11. Rådet befinner sig i slutskedet av antagandet av **rådets slutsatser om översynen av handel och hållbarhet**².

² ST 13241/22, Utkast till rådets slutsatser om översynen av handel och hållbarhet.

12. På **multilateral internationell nivå** är diskussionen fortfarande inriktad på livsmedelstrygghet, till följd av kriget i Ukraina. Skördarna inom EU 2022 har minskat något på grund av ogynnsamma väderförhållanden, men livsmedelsförsörjningen inom unionen är inte hotad.
13. WTO:s tolfte ministerkonferens gav flera multilaterala resultat. **Ministerförklaringen om nödgärder vid osäker livsmedelsförsörjning** kom i rätt tid med tanke på de aktuella problemen med att trygga livsmedelsförsörjningen; där betonas vikten av en öppen livsmedelshandel och fungerande marknader och medlemmarna uppmanas att undvika onödiga exportrestriktioner. Det andra positiva resultatet på jordbruksområdet var **beslutet om att undanta Världslivsmedelsprogrammets inköp av livsmedel för humanitära ändamål från exportrestriktioner**. Detta beslut har både materiellt och politiskt värde. Under förberedelserna inför nästa ministerkonferens, den trettonde, kommer EU att fortsätta att samarbeta konstruktivt med andra WTO-medlemmar för att upprätthålla den dynamik som skapades av den tolfte ministerkonferensen. Jordbruket kommer sannolikt att vara en av de viktigaste frågorna vid WTO:s trettonde ministerkonferens. Det behövs en ny strategi i förhandlingarna, vilket dels skulle flytta medlemmarnas fokus bort från de avstannade diskussionerna, dels innebära att brådskande frågor som rör livsmedelstrygghet, fattigdom, klimat och miljö samt sist men inte minst hållbar produktion skulle integreras i förhandlingarna. EU ser också fördelar med att fortsätta arbetet med att förbättra insynen i jordbruket, särskilt på områden som exportrestriktioner och exportkonkurrens, som har stor betydelse i de pågående diskussionerna om livsmedelstrygghet. Sist men inte minst kommer EU att fortsätta att sätta fokus på behovet av reformer av stöd som snedvrider handeln. WTO:s generaldirektör kommer den 24 oktober 2022 att anordna ett evenemang om jordbruksfrågor där frågan om hur man ska gå vidare i jordbruksförhandlingarna ska tas upp.
14. Som diskuterades vid mötet i rådet (jordbruk och fiske) i juni 2022 har **kommissionen antagit sin rapport om ömsesidighet** på begäran av rådet och Europaparlamentet inom ramen för antagandet av den nya gemensamma jordbrukspolitik. I rapporten identifierar kommissionen tre åtgärdsområden: internationella organisationer (särskilt WTO och Codex Alimentarius), bilaterala handelsavtal och autonoma EU-åtgärder. Kommissionen noterar att EU bör utnyttja alla tre på lämpligt sätt för att främja höga miljö- och djurskyddsstandarder.

Avslutande kommentarer

15. Mot bakgrund av denna utveckling vore det lämpligt om rådet diskuterade inriktningen på EU:s handelsförbindelser med tredjeländer när det gäller jordbruk, på bilateral och multilateral nivå.
 16. Hänsyn måste tas till behovet av att undvika handelsrestriktioner och skydda hållbarhets- och miljökraven i EU:s jordbruk i samband med unionens internationella åtaganden, samt till vikten av andra EU-prioriteringar, särskilt när det gäller främjandet av målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och principerna i Parisavtalet.
-